

ЧЕРВОНЕ Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У
ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 4 (6286)

Середа, 5 січня 1944 року

Ціна 20 коп.

НАКАЗ

ВЕРХОВНОГО ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧОГО

Генералові армії ВАТУТИНУ

Війська 1-го Українського фронту сьогодні, 4 січня, після чотирьохденних застеклих боїв штурмом оволоділи містом і крупною залізничною станцією Біла Церква — важливим опорним пунктом оборони німців.

В боях за оволодіння містом Біла Церква відзначилися війська генерала-лейтенанта Жмаченко, генерала-майора Мартиросян, генерала-майора Авдієнко і артилеристи генерала-майора артилерії Гусева.

Особливо відзначились:

232 стрілецька Сумсько-Київська дивізія генерала-майора Кожина, 74 стрілецька Київська дивізія полковника Кузнецова, 340 стрілецька Сумсько-Київська дивізія полковника Зубарьова, 1 Окрема Чехословакська ордена Суворова бригада в СРСР генерала бригади Свобода, 111 Гвардійський гаубичний артилерійський ордена Леніна полк полковника Мизерного, 33 гарматна артилерійська Червонопрапорна бригада полковника Куликова, 317 Гвардійський винищувальний протитанковий артилерійський полк підполковника Філімонова, 8 Гвардійська винищувальна протитанкова артилерійська бригада підполковника Чевола, 1667 винищувальний протитанковий артилерійський полк майора Мелкіна, 493 мінометний полк майора Евліз, 16 Гвардійський мінометний Київський полк підполковника Петраковського, 328 Гвардійський мінометний полк підполковника Власенко, 87 танковий Житомирський полк підполковника Іванцова.

На відзнаку одержаної перемоги з'єднанням і частинам, що відзначилися в боях за визволення міста Біла Церква, присвоїти найменування «Білоцерківських».

Надалі ці з'єднання і частини іменувати:

111-й Гвардійський гаубично-артилерій-

ський Білоцерківський ордена Леніна полк, 33-я гарматна артилерійська Білоцерківська Червонопрапорна бригада,

317-й Гвардійський винищувальний протитанковий артилерійський Білоцерківський полк,

493-й мінометний Білоцерківський полк,

328-й Гвардійський мінометний Білоцерківський полк.

232-у стрілецьку Сумсько-Київську дивізію, 74-у стрілецьку Київську дивізію, 340-у стрілецьку Сумсько-Київську дивізію, 16-й Гвардійський мінометний Київський полк і 87-й танковий Житомирський полк, які неодноразово відзначилися в боях з німецькими загарбниками, представити до нагородження орденами Червоного Прапора.

1-у Окрему Чехословакську ордена Суворова бригаду в СРСР, що відзначилася в боях за визволення міста Біла Церква, представити до нагородження орденом Богдана Хмельницького 1-го ступеня.

Сьогодні, 4 січня, о 21 годині столиця нашої Батьківщини Москва від імені Батьківщини салютує нашим доблесним військам, які визволили місто Біла Церква, — дванадцятьма артилерійськими залпами з ста двадцяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії ОГОЛОШУЮ ПОДЯКУ всім керованим Вами військам, що брали участь в боях за визволення міста Біла Церква.

Вічна слава героям, що полягли в боротьбі за свободу і незалежність нашої Батьківщини!

Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий
Маршал Радянського Союзу Й. СТАЛІН.

4 січня 1944 року.

ВІД РАДЯНСЬКОГО ІНФОРМБЮРО

Оперативне зведення за 4 січня

Протягом 4 січня на північ від Невелия наші війська продовжували вести наступальні бої, в ході яких зайняли більше 100 населених пунктів і серед них Плосково, Олексієвське, Гришанки, Чернухи, Татиріно, Гори, Трехалево, Тиково, Фенево і залізничну станцію Ізоча. Нашими військами повністю очищена від противника залізниця Великі Луки—Невель.

Війська 1-го Українського фронту, після запеклих чотирьохденних боїв, сьогодні, 4 січня, штурмом оволоділи містом і великою залізничною станцією Біла Церква. Протягом 4 січня війська фронту, продовжуючи наступ, оволоділи районним центром Вінницької області Плісків, районним центром Ки-

ївської області Ставище, а також зайняли більше 40 інших населених пунктів і серед них Стриєва, Смодирів, Полянки, Садки, Сірчики, Пилипи, Соснівка, Слободище, Ротмістрівка, Чорнівка, Скворощики, Скала, Бугаївка, Росишки, Дубрівка, Антонівка, Ясинівка, Плоске, Ружки, Северинівка, Потіївка, Скребеші, Оліїнікова Слобода, Красне.

На інших ділянках фронту — розвідка та артилерійсько-мінометна перестрілка.

Протягом 3 січня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 81 німецький танк. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 36 літаків противника.

(Закінчення на 2-й сторінці)

УКАЗ

Президії Верховної Ради СРСР

Про присвоєння звання Героя Соціалістичної Праці академіку Богомольцю Олександру Олександровичу, Президенту Української Академії наук

За видатні заслуги в галузі науки, за створення найвищих преларатів для лікування ран і переламів кісток — присвоєти звання Героя Соціалістичної Праці з врученнем Ордена Леніна і Золотої медалі «Серп і Молот» академіку Богомольцю Олександру Олександровичу, Президенту Української Академії наук.

Голова Президії Верховної Ради СРСР М. КАЛІНІН.

Секретар Президії Верховної Ради СРСР О. ГОРКІН.

Москва, Кремль, 4 січня 1944 р.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Товарищеві СТАЛІНУ

ВІД ПАРТІЙНОГО АКТИВУ МІСТА КИЄВА

Дорогий і любимий Йосиф Вісаріонович!

Найпершому і кращому другові українського народу, вождю і вчителю шлють свій сердечний привіт більшовики Києва, учасники зборів міського партійного активу.

Ми зібралися вперше у вільному стародавньому Києві, який понад два роки страждав під німецьким ярмом. Немає слів, щоб описати почуття нашої радості і безмежної подяки Червоній Армії і Вам, П. Верховному Головнокомандуючому, братерському російському народові, чия дружба й турбота забезпечили повернення нашого Києва в сім'ю Радянської матері-Батьківщини.

Божевільний ефрейтор Гітлер знищив і віддав у рабство десятки тисяч киян. Він посягнув на саме існування нашої Радянської України, намагаючись перетворити її в колонію так званої великої Німеччини. Він намагався, спираючись на презрені націоналістичні покидки, посварити братні українські і російські народи, щоб знищити і поневолити їх.

Фашистські мерзотники, вдершись до Києва, піddали його такому зруйнуванню й розгрому, яких не знає історія. Вони замучили на смерть та знищили в «душогубках», у Баб'ячому Яру, в «Мишевівці» і в Нечорці понад 100 тисяч мирних жителів Києва. Ще більше киян вони угнали на каторгу в Німеччину.

За час військового панування населення Києва зменшилось у 5 разів. З 1.176 підприємств залишилось 278 націвруйбованіх. Спалено тисячі житлових будинків.

Гітлерівці ображали національну честь нашого народу, намагаючись силово зробити її шибеницями перетворити радянських людей у безсловесних рабів. Не вийшло. Україна і її столиця — Київ були, є і будуть радянськими. Волелюбний український народ, наслідуючи традиції славних наших нащадків — Дмитра Більди, Саверіна, Наливайка, Івана Богуна, Богдана Хмельницького, стійко боровся з німецькими загарбниками. Він зізнав, що братній російський народ допоможе.

Гітлерівці до того, щоб знову повернути Києву його були велич і красу, щоб цим віддати Червоній Армії й допомогти їй остаточно розгромити ворога. Ми твердо віrimо в те, що, завдяки нашим спільним зусиллям, Київ знову стає передовим і квітучим містом Радянського Союзу.

Хай живе Радянська Україна!

Слава героїчній Червоній Армії!

Хай живе Всесоюзна Комуністична Партия (більшовиків)!

Слава великому нашему вождю, мудрому вчителю, геніальному стратегу і полководцю товарищесі Сталіну!

(Прийнято на зборах партійного активу м. Києва 27 грудня 1943 року).

ВІД РАДЯНСЬКОГО ІНФОРМБЮРО

Оперативне зведення за 4 січня

(ЗАКІНЧЕННЯ)

На північ від Невеля наші війська продовжували з боями просуватися вперед і зайняли більше 100 населених пунктів. В результаті успішних дій радянських військ заливниця Великі Луки — Невель повністю очищена від німецько-фашистських загарбників. Частини Н-ського з'єднання, оволодівши кількома сильно укріпленими опорними пунктами оборони противника, знищили 400 німецьких солдатів і офіцерів, 3 артилерійських і 2 мінометні батареї. В іншому районі наші бійці зламали впертій опір противника і, просувуючись вперед, знищили до батальйону гітлерівців. Захоплено трофеї, в числі яких 13 німецьких танків, 10 гармат, кілька тягачів і автомобілів. Взято полонених.

Війська 1-го Українського фронту продовжували успішний наступ. Особливо запеклі бої протягом останніх днів відбувалися в районі міста Біла Церква. Противник зосредоточив тут величі сили і намагався любою ціною зберігти важливий пункт своєї оборони. Після чотирьохденних упорних боїв наші війська сьогодні штурмом оволоділи містом і великою заливничною ставкою Біла Церква. Очищені від німців районний центр Вінницької області Плосків, районний центр Київської області Ставище і більше 40 інших населених пунктів. В районі Новоград-Волинський гітлерівці вжили контратаку, двом батальйонам німецької піхоти вдалося прорватися в розташування радянських військ. Наші частини оточили противника, що прорвався, і знищили гітлерівців. Взято понад 400 полонених. Всього за день боїв радянські війська винищили більше 4,000 німецьких солдатів і офіцерів, підбили і спалили 65 танків, знищили 22 польові і самохідні гармати і 180 автомобілів противника. Захоплено у німців 7 танків, 36 польових і 11 самохідних гармат, 42

міномети, більше 150 кулеметів, 2 потужні радиостанції інші трофеї.

Група наших льотчиків, під командуванням старшого лейтенанта Маковського, вчинила вчора наліт на один з аеродромів противника. Недалеко від цілі радянські літаки були зустрінуті винищувачами противника. В повітряному бою, що зав'язався, збито 4 німецьких літаки. Крім того, спалено 3 літаки противника з числа тих, що були на аеродромі. Під час штурмівки ворожого аеродрому вогнем зенітної артилерії був підбитий літак льотчика Кузнецова і він зробив вимушенну посадку на території противника. Радянські льотчики не залишили свого товариша. Командир групи приземлився поруч з підбитим літаком, допоміг спасти пошкоджену машину і віднесла її власником літаку відомому Кузнецова на свій аеродром.

Партизанський загін, діючий в Підкарпатській області, у трудах прорів кілька нападів на колони військ противника. При першому нальоті на колону гітлерівців партизани винищили до робіт ворожих солдатів і підірвали 8 автомобілів. Через кілька днів радянські патріоти розсіяли підрозділ противника, що рухався по шосе, і знищили 40 німців. Дев'ять гітлерівців взято в полон. Наприкінці грудня пінські партизани пустили під укус 5 військових ешелонів, які прямували до лінії фронту.

Солдат 5 роти 2 батальйону іспанського легіону Хесус Перес Санчес, взятий в полон на Волховському фронті на прикінці грудня 1943 року, розповів. «У вересні 1943 року мене в складі маршового батальйону направили в Росію на поєвневання 250 іспанської дивізії. Незабаром прибули один за одним ще два маршових батальйони, чисельністю по 1.000 чоловік кожний. Незабаром 250 дивізія була відведена в резерв. До 15 листопада з полків дивізії був

формованій іспанський легіон. Легіоном командував полковник Дон Гарсія Наварро. 15 грудня другий батальйон легіону одержав зміну обмундирування і був перекинутий на Волховську ділянку фронту.

Свідчення полоненого іспанського солдата Хесус Перес Санчес являється певний інтерес. В Іспанії за останній час було оголошено, що всі іспанські війська, що знаходилися на радянсько-німецькому фронті, відкликані на батьківщину. Насправді ж зроблена лише зміна вівіск — раніше була «Голуба дивізія», потім 250 дивізія, а тепер з'явився іспанський легіон.

Іспанські посібники Гітлера напочатку війни всіляко вихвалилися, що вони б'ються в Росії на стороні німців. Однак, з тих пір утекло багато води. Німецько-фашистські мерзотники, як і їх підручні, випробували на собі силу ударів Червоної Армії. Тепер, коли справа наближається до повного розгрому німецької армії, іспанські ходу Гітлера виришили перебудуватися. Вони зараз на весь світ трублять про те, що іспанська дотримує нейтралітет, а іспанські війська, що бородися на стороні німців, відкликані з радянсько-німецького фронту. Деяка частина деморалізованих і розкладених іспанських солдатів, очевидно, повернена на батьківщину. Але відкликавши солдатів, які втратили боєздатність, іспанська правляча кліка в той же час нишком сформувала так званий іспанський легіон, укомплектований з маршових батальйонів, що прибули на радянсько-німецький фронт у вересні і жовтні 1943 року. Іспанський легіон знаходиться тепер на одній з ділянок Волховського фронту і наші війська за останні дні вже взяли в полон кілька солдатів з складу цього легіону. Таким чином, безперечно встановлено, що іспанські мішенини і лаке Гітлера продовжують явно і таємно підтримувати німецько-фашистських загарбників.

І-Й ТРУДОВИЙ ДЕНЬ НОВОГО РОКУ

З усіх країн країни йдуть вісті про виключне трудове піднесення, з яким почали радянські люди 1944 рік.

Бригада стахановки 1-го державного підшипникового заводу ім. Л. М. Кагановича (Москва) Катерини Баринікової взяла зобов'язання навчитися працювати без допомоги кваліфіків, звільнити їх для інших діланок. Бригада успішно справляється з роботою. До 11 годин дня вона виконала змінне завдання і почала працювати понад план. У результаті робочого дня — 500 процентів норми.

Кузнецький металургічний комбінат імені Сталіна в перший день нового року перевиконав завдання по всьому металургічному циклу. Комбі-

нат дав країні і фронту понад план 1.000 тонн сталі.

Приники гори Магнітної видобули для 6-го Магнітогорської печі 6.000 тонн руди понад план.

У деяких цехах Горьківського автозаводу ім. Молотова в 1-го січня введені нові норми виробітку. Фронтові бригади і стахановці перевищили їх в перший же день. Так, керівник фронтової бригади тов. Бобрик за півдня виробив 400 процентів норми, токар штампувального цеху тов. Васін за той же строк дав 3,5 змінних норми. Колектив Калінівського заводу ім. 1-го Травня значно перевищив змінне завдання, провідний механічний цех заводу перевишив план у 1,5 рази.

Молодіжно-комсомольська бригада на вагонному заводі, ставши на новорічну стахановську вахту, дала по 3 норми за зміну.

Доменщики Косогорського металургічного заводу Тульської області значно перевищили план виплавки чавуну. Вони передали до фонду Головного Командування десять вагонів понадпланового металу.

Іванівські енергетики відправили в новорічний подарунок Донбасу енергопоїзд. На ньому встановлено турбогенератор потужністю в 1.100 кіловат. За 20 днів іванівці виконали роботу, на яку зважено затрачуються цілі місяці.

(ТАРС).

Друкарня газети «Червоне Запоріжжя»

ЗАБЕЗПЕЧИМО ХЛІБОМ НАШІХ ВІЗВОЛІТЕЛІВ

Так сказали на своїх зборах колгоспники артілі «Червоний українець», Великотокмацького району.

Дружина червоноармійця Текля Налії після зборів продала державі біля 60 пудів зерна.

— Не для наших воїнів. Нехай ще нещадніше б'ють німецько-фашистських загарбників — найлютіших ворогів радянських жінок.

Старенька бабуся Падажка Порохня додала:

— Нехай зиничить до ноги гітлерівських душогубів — найлютіших ворогів старіїв і дітей! — Вона продала державі більше 90 пудів хліба.

Колгоспники артілі «Червоний Українець» в подлаку за своє визволення продали державі 6.000 пудів зерна.

З великим патріотичним

піднесенням пройшли закупівлі хліба також в колгоспах ім. Ворошилова, «Червоноармієць», ім. Кірова, «Червона ніва» і багатьох інших. Колгоспники артілі «Червоноармієць» продали державі 6.000 пудів зерна, артілі імені Шевченка, ім. Петровського продали по 8.400 пудів хліба. Всього по району продано 93.000 пудів зерна.

Передові колгоспи, що виконали всі зобов'язання перед державою і продали найбільше хліба, уже розпочали засипати насіннєвий фонд.

Хлібозакупки в районі тривають. Для отоварювання продажу хліба райспоживспілка завозить в сільмаги різних промтоварів на суму біля 2 мільйонів карбованців.

I. Loev,
M. Macnyov.

Соціалістичне змагання в місцевій промисловості

НА ЗАКЛИК МОСКВИЧІВ

Гаряче до серця прийняли пропозицію москвичів робітників, інженерно-технічні працівники, службовці Політвідського райпромкомбінату про розгортання Всесоюзного соціалістичного змагання підприємств місцевої промисловості.

Невтомна, натхненна праця, праця, що прискорює розгром ненависного ворога — найсвітіший обов'язок труженників радянського тилу в дні великої Вітчизняної війни.

Мобілізуючи всі свої сили на відслідження завдань, поставлених товаришем Сталіним щодо відбудови народного господарства у районах, визволених від німецької окупації, і прагнучи якомога більше виробити промислових товарів для Червоної Армії та постачання трудачих тилу, ми включмося у Всесоюзне соціалістичне змагання і беремо на себе такі зобов'язання:

План 1-го кварталу 1944 року по механічній майстерні перевищено на 15 процентів, а по міловарному і цеху безалкогольних напоїв — на 10 процентів. Достроково виконати квартальний план по

шкіряному виробництву, широко застосувати заміювачі дефіцитних матеріалів та використати місцеві ресурси для виробництва товарів широкого вживання.

Зобов'язуємо надати всеобщу допомогу колгоспам району в ремонті сільськогосподарського інвентаря до весняного сіву 1944 року. Соціалістичне змаганнями ми розгорнемо між всіма цехами, бригадами і робітниками, щоб в найближчому майбутньому відродити нашу місцеву промисловість і перевиконати виробничу програму всіма підприємствами комбінату. Більшовицькими ділами відповімо на заклик московських патріотів!

За дорученням зборів робітників райпромкомбінату підписані: П.І. Качан — заступник керуючого райпромкомбінату Д.І. Мережко — майстер шкірного виробництва, М. А. Днєнков — майстер заводу безалкогольних напоїв, М. В. Ляпунов — майстер міловарного виробництва, І. В. Козак — механік механічної майстерні.

Кліка Антонеску стривожена зростанням нездовolenня в Румунії

СТАМБУЛ, 2 січня. (ТАРС). По всій Румунії продовжуються масові арешти осіб, незадоволених режимом Антонеску. Гітлерівське агентство «Европа-прес» передає, що в Бухаресті арештовано 86 чоловік, які з'являються в більшості своїх видатними представниками румунської інтелігенції.

Крім цього, вчинені нові арешти в провінції. 21 грудня в бухарестському військовому трибуналі почався процес 100 чоловік, обвинувачуваних у «спіривній дільтності».

Зріст нездовolenів нинішнім режимом і війною серед населення викликає явний веселків румунської преси. Газета «Ля-туркі» пише, що «за останній час дезертирство з Румунії особливо широкі розміри. Більшість дезертирів — селяни, яким порівнюючи легко вдається ховатися в своїх селищах від переслідування влади».

Відповідальний редактор
О. ШАБАЛІН.